

روزشمار جنگ

دوشنبه

۱۳ مرداد ۱۳۵۹

۲۲ رمضان ۱۴۰۰

۴ اوت ۱۹۸۰

۱۵۱

با وقوع انقلاب اسلامی در ایران و سقوط نظام شاهی، تأثیر این تحول در سیاست داخلی و خارجی رژیم عراق، همواره در محافل جهانی مورد بحث و بررسی بوده است. آرزوی برتری در میان کشورهای منطقه، به‌ویژه رهبری جهان عرب، با سقوط شاه، بازهم در میان سران عراق جان تازه‌ای گرفت. شروع روند نزدیکی به غرب نیز ازجمله تغییرات سیاست خارجی عراق است. بخشی از این فرایند شامل ارتباط عراق با آن دسته از همسایگان خود می‌شود که در بلوک‌بندی جهانی از وابستگان امریکا محسوب می‌شوند.

در این زمینه، خبرگزاری آسوشیتدپرس از بغداد ضمن پرداختن به روابط عراق با کشورهای عرب و همسایه و با اشاره به اینکه پس از سقوط شاه ایران، بغداد دومین منبع مهم نفتی با استخراج ۳/۵ میلیون بشکه در روز شد و خط اول جبهه در برابر توسعه انقلاب اسلامی آیت‌الله خمینی گردید، چنین می‌نویسد: «عراق روابط خاصی را با کشور همسایه سلطنتی، اردن که کلید درگیری خاورمیانه محسوب می‌شود برقرار می‌نماید. کمک ۱۸۶ میلیارد دلاری عراق به‌طور سالانه به "امان" می‌رود و طرح پروژه ۱۳۰ میلیون دلاری برای توسعه تأسیسات بندر عقبه و ساختن راه جدیدی از عقبه به بغداد با کمک مالی عراق انجام می‌شود.»^(۱)

همچنین به نوشته میدل/ایست چاپ لندن: «عراق در عرض دو سال گذشته، تلاش زیادی برای دست‌یافتن به آرزوی قدیمی خود در زمینه رهبری منطقه و پرکردن خلأ ناشی از قدرت ایران بعد از سقوط شاه مخلوع نموده است. اثرات این امر کاملاً در سیاست خارجی عراق مشهود است. عراق از لحاظ بین‌المللی گرایش بیشتری به غرب پیدا کرده و از شرق فاصله گرفته است. از لحاظ منطقه‌ای نیز سیاست خارجی آن کشور بیشتر به‌سوی "میان‌روی" متمایل گردیده.»

* بعدها در اوایل جنگ تحمیلی، زمانی‌که نیروی دریایی عراق به‌دست نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران تقریباً نابود شد و آبراه تنگه هرمز و خلیج فارس در سیطره نیروی دریایی ایران قرار گرفت، بندر عقبه در اردن و آزادراه عقبه - بغداد مهم‌ترین راه ترانزیتی عراق برای دریافت کمک‌های نظامی و تدارکاتی شد.

میلد/ایست می‌افزاید: «خبرهایی در دست می‌باشد که واشنگتن مشغول برقراری تماس‌هایی با دولت بعثی عراق جهت ایجاد نوعی همکاری در مسائل مورد علاقه دو کشور است. طبق گزارش‌های موثق، وزیر خارجه عراق، سعدون حمادی، ضمن سفر خود به نیویورک جهت شرکت در اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل متحد با وزیر خارجه آمریکا ملاقات نموده است. آخرین نمونه این روابط جدید را می‌توان سخنرانی اخیر پرزیدنت سادات رئیس‌جمهوری مصر دانست. سادات ضمن سخنرانی خود تقریباً به همه رهبران کشورهای عربی غیر از ملک خالد و صدام حسین حمله نموده و از آنها به شدت انتقاد نمود. این امر بدون شک به دستور مقامات واشنگتن بوده است. واشنگتن آشکارا به کمک عراق در مناقشات خود با ایران امیدوار است و نیز عراق در اختلافات خود با ایران از مسائل موجود بین ایران و آمریکا بهره‌برداری می‌نماید. خبرهایی در دست است که واشنگتن بدون جاروجنجال از تلاش عراق برای طرح مجدد مسئله جزایر خلیج فارس در سازمان ملل متحد حمایت می‌نماید. درعین حال، عراق به‌خوبی آگاه است که اگر خواستار رهبری منطقه است دوستی با غرب خیلی بیشتر برایش صرف دارد.»^(۲)

یادآوری می‌شود درحالی‌که سه روز بیشتر از تصویب فروش ۸ فروند موتور جت آمریکایی برای نصب در چهار کشتی جنگی عراقی درحال ساخت در ایتالیا نمی‌گذرد، «مقامات رسمی بوئینگ امروز اعلام کردند که این شرکت یک قرارداد ۱۵۰ میلیون دلاری برای فروش ۴ فروند هواپیمای جت مسافربری دیگر به دولت عراق را منعقد کرده است.» نیویورک تایمز به نقل از خبرگزاری یونایتدپرس ضمن اعلام این خبر، افزوده است: «وزارت خارجه [آمریکا] در هفته جاری درحال بررسی اجازه‌نامه مربوط به فروش یک فروند جمبوجت ۷۴۷ و سه فروند هواپیمای ۷۲۷ به عراق می‌باشد. سخنگوی شرکت بوئینگ گفت: این قرارداد ۱۵۰ میلیون دلاری شامل لوازم یدکی و کمک فنی برای چهار فروند هواپیمای جت می‌شود.»^(۳)

بخش دیگری از تحلیل‌های مربوط به سیاست خارجی عراق، درباره مقایسه رابطه این کشور با عربستان سعودی و ایران است. میلد/ایست دراین باره نوشته است:

«عراق برای پذیرفته شدن به‌عنوان رهبر خاورمیانه، مجبور بوده است که یکی از این دو راه را انتخاب نماید: یا به تفاهمی با رقبای بالقوه خود برسد و یا اینکه درصورت توانایی، آنها را تضعیف نموده و تحت کنترل خود درآورده، به‌طوری‌که دیگر نتوانند نقش یک کشور جانشین را به‌عنوان رهبر منطقه بازی کنند. ظاهراً تا همین اواخر عراق آمیدی به کنترل ایران یا عربستان سعودی نداشت و به همین جهت از در مسالمت و تفاهم وارد شد؛ تفاهمی که در سال ۱۹۷۵ بین شاه و رهبران عراق به وجود آمد، به شورش کردهای مورد حمایت ایران در شمال عراق پایان بخشیده و منجر به توافقی راجع به راه آبی شط‌العرب گردید. این توافق درواقع دامنه گسترده‌ای داشت و مسائل امنیتی را نیز در بر می‌گرفت. توافق مذکور حکم یک ازدواج مصلحتی را داشت و پس از سقوط شاه، بغداد به این فکر افتاد که ایران ضعیف شده است و احتمالاً می‌توان رفتار نوع دوم را با آن کشور کرد. ... [اما] عربستان سعودی هنوز در طبقه‌بندی سیاست خارجی عراق جزء دسته اول محسوب می‌شود و

همکاری رسمی با آن کشور از سال ۱۹۷۳ به دنبال انعقاد یک پیمان همکاری امنیتی داخلی شروع شده است. همکاری‌های سیاسی و اقتصادی عراق با عربستان سعودی قابل ملاحظه است. آقای عبدالکریم، وزیر نفت عراق، اخیراً روابط دو کشور را "عالی" توصیف کرده و نیز عراق از سیاست میانه‌روی عربستان در قیمت‌گذاری نفت ضمن کنفرانس‌های اوپک جانب‌داری می‌نماید.^(۴)

۱۵۲

امروز علاوه بر اینکه در اولین ساعات بامداد، منطقه مرزی شلمچه هدف تجاوز هوایی سه فروند هواپیمای جنگنده عراق قرار گرفت،^(۴) درگیری‌های مرزی ایران و عراق در منطقه عمومی قصرشیرین، با آتشباری ارتش عراق به پاسگاه‌های گروهان خان‌لیلی از سر گرفته شد. در ساعت ۰۹:۳۰، پاسگاه خسروآباد و در ساعت ۱۰:۳۰ نیز پاسگاه "تپه گل" زیر آتش سلاح‌های مختلف دشمن واقع شد. از ساعت ۱۰:۳۰ امروز، از طریق پایگاه "محمدخسرو" و "مانگاهول" عراق مقابل گروهان خان‌لیلی، پاسگاه‌های تپه گل، زینل‌کش، امینه، رضاآباد و خسروآباد آماج حملات توپخانه دشمن قرار گرفتند و خسارتی به آنها وارد آمد.^(۵) به گزارش خبرنگار کیهان، این درگیری‌ها تا ساعت ۱ بعدازظهر، ادامه داشت. نیروهای ایرانی نیز به دفاع از خود پرداختند. خبرنگار کیهان در این زمینه از قول "یک منبع آگاه مرزی"، افزوده است: «در درگیری‌های امروز و دیروز در نوار مرز قصرشیرین یک تانک در مقابل پاسگاه پرویز و یک تانک در مقابل پاسگاه برار عزیز که متعلق به نیروهای عراق است، توسط نیروهای ایرانی منهدم شد. ... همچنین به گفته یک منبع دیگر مرزی «در درگیری‌های امروز و دیروز، تأسیسات بزرگ نفتی "بانمیل" عراق منهدم و لوله‌های نفت "باغچه‌بان" عراق نیز طعمه گلوله‌های توپ ایران شد.»^(۶)

از ساعت ۱۸، یک بار دیگر نیروهای ارتش عراق، به تنگ‌هوان و تنگ ترشابه واقع در منطقه ازگله حمله کردند. نیروهای ایران نیز به حملات آنها پاسخ دادند. این درگیری‌ها تا صبح روز بعد، به‌طور پراکنده در مناطق تنگ‌هوان، پیشه‌گان، زینل‌کش، دربندجوق، باویسی و مناطق قصرشیرین ادامه داشت.^(۷)

خبرنگار روزنامه جمهوری/سلامی نیز از درگیری سپاه پاسداران با ارتش عراق در منطقه "باباهادی" خبر داد. بنا به این گزارش، امروز درگیری سختی بین افراد سپاه پاسداران در قریه "باباهادی" و ارتش بعث عراق رخ داد. در این درگیری، سپاه پاسداران مستقر در قریه "باباهادی" زیر آتش توپخانه ارتش عراق قرار گرفت و تعداد ۲۱ منزل مسکونی بر اثر اصابت آتشبارهای عراقی ویران شد.^(۸)

همچنین، برابر اعلام شهرداری قصرشیرین: «مهاجمین ارتش بعث عراق در ساعت ۲۲:۳۰ امروز به سوی شهرک امام خمینی [این شهر] تیراندازی [کردند] و نیروهای نظامی مستقر در محل، متقابلاً پاسخ دادند.»^(۹)

از طرف دیگر، منابع اطلاعاتی ژاندارمری از آمادگی تعداد زیادی از عوامل وابسته به پالیزبان برای ایجاد ناامنی و تحرکات ایذایی در منطقه عمومی قصرشیرین خبر می‌دهند. بنا به گزارش این منابع: «در تاریخ ۵/۵/۵۹، حدود ۱۱۷۵ نفر از افراد ضدانقلاب وابسته به گروه

پالیزبان به سرپرستی رحمان گچ الیاس از عراق به ایران وارد و در اطراف قریه سیاکانی* (تابع قصرشیرین) مستقر و ضمن تقسیم مهمات، به هر نفر ۲۴۰۰ تومان پرداخت نموده‌اند. در خبر اضافه شده هدف آنان به شرح زیر است:

الف) کوچ دادن ساکنین قریه قوچباش به عراق. ب) حمله به پاسگاه ژاندارمری بالاطاق. پ) اقدام به سرقت احشام اهالی قریه بانزدره.** ت) اقدام به خرابکاری در پاسگاه‌های مرزی قصرشیرین و کوزران.***^(۱۰) همچنین، در ساعت ۲ بعدازظهر امروز، یک بمب تخریبی قوی که حاوی ۷ پوند تی.ان.تی. بود، با هوشیاری یکی از پرسنل ارتش در بازار علاف‌خانه، بخش ۳ کرمانشاه، کشف و تحویل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی این شهر شد. بمب مذکور ختی گردید.^(۱۱)

علاوه‌براین، از داخل عراق و در مناطق مشرف به مرز ایران نیز خبر از نقل‌وانتقالات دیگری از نیروهای عراقی می‌رسد. دراین‌مورد، «برابر اعلام نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران در تاریخ ۵/۵/۱۳۵۹، نیروهایی به استعداد ۴۰۰ نفر با ۴۰ دستگاه خودرو زیل، ۷ دستگاه تانک و ۲ قبضه ضدهوایی سام ۶ وارد پنجوین شده‌اند».^(۱۲)

در همین حال، تیمسار سرتیپ ظهیرنژاد، فرمانده نیروی زمینی و سرپرست ژاندارمری جمهوری اسلامی ایران، پیش‌ازظهر امروز، پس از حضور در پادگان صالح‌آباد و سخنرانی در اجتماع پرسنل لشکر ۸۱ زرهی پشتیبانی منطقه و ناحیه ژاندارمری کرمانشاه، به خبرنگار خبرگزاری پارس گفت: «در این سفر برای مبارزه و سرکوبی ضدانقلاب و عناصر سلطه‌جو چه خارجی و چه داخلی دستوراتی داده شد و تأکید گردید که درصورت ادامه تجاوزات، هرجا گلوله‌ای به‌سوی ملت و ارتش جمهوری اسلامی ایران شلیک شد با ۱۰ گلوله پاسخ داده شود و اگر به یک نقطه از شهرهای ما گلوله‌ای بزنند، ۱۰ منطقه را ویران خواهیم کرد. اگر یکی از تأسیسات ما را ویران کنند، ۱۰ مؤسسه آنها را ویران خواهیم کرد. ... دستور جدید این است که اگر بار دیگر علیه تأسیسات ما تجاوزی صورت گیرد تمام تأسیسات و مواضع دشمن را مورد حمله قرار دهند».^(۱۳)

۱۵۳

مناطق کردنشین امروز هم شاهد تحرکات و حملات گروه‌های مسلح غیرقانونی بود. در مریوان برابر اعلام ژاجا: «از ساعت ۲۴ روز گذشته تا [ساعت] ۵ [بامداد] امروز، ضدانقلابیون با سلاح‌های سبک و سنگین از دو طرف، پاسگاه مریوان را مورد حمله قرار داده که پرسنل پاسگاه حملات مهاجمین را دفع کردند».^(۱۴) در این حمله یک درجه‌دار زخمی شد

* سیاه‌خانی صحیح است.

** Banzarke بان‌زرکه: دهی از بخش دره‌شهر شهرستان ایلام. واقع در ۳۹ کیلومتری جنوب‌شرقی دره‌شهر. ر.ک: فرهنگ جغرافیایی/ایران (آبادی‌ها)، جلد۵، از انتشارات سازمان جغرافیایی کشور.

*** Kuzaran کوزران: ده مرکز بخش سنجایی شهرستان کرمانشاهان. واقع در ۴۸ کیلومتری شمال‌غربی کرمانشاه و ۲۷ کیلومتری جنوب روانسر. ر.ک: همان.

و از میزان تلفات دشمن، اطلاعی در دست نیست.^(۱۵) بنا به گزارش خبرگزاری پارس، بعد از ظهر امروز نیز «یک گروه ۱۰ نفری از ضدانقلابیون مسلح در گردنه "گاران" در راه سنندج - مریوان کمین کرده و قصد حمله به نیروهای ارتش و سپاه پاسدار مستقر در یک پاسگاه نظامی را داشتند، ولی با همکاری مردم مسلمان و به ستوه آمده روستاهای اطراف، نیروهای انقلاب از نقشه مهاجمان مطلع شده و طی یک درگیری که پیش آمد، هر ۱۰ مهاجم کشته شدند. در این جریان، تلفاتی به نیروهای انقلاب وارد نیامد. کشته شدگان از بقایای مهاجمینی بوده‌اند که پنجشنبه گذشته به کاروان حامل سوخت حمله کرده بودند. این خبر مورد تأیید ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران قرار گرفت.»^(۱۶)

یادآوری می‌شود برای تقویت نیروهای خودی در مریوان، عصر روز گذشته یک گروه از نیروهای سپاه شیراز وارد مریوان شده بودند.^(۱۷)

در کامیاران، به گزارش ستاد مشترک ارتش: در حوالی نیمه شب، مهاجمین با سلاح سنگین و سبک به طرف واحدهای مستقر در کامیاران تیراندازی [کردند] که آتش متقابل و درگیری دو ساعت ادامه داشت.^(۱۸)

در نقده شب‌هنگام، پاسگاه ژاندارمری مورد حمله واقع شد. به گزارش سپاه ارومیه: «از بالای تپه‌ای که مشرف به پاسگاه ژاندارمری نقده می‌باشد، با خمپاره، آر.پی.جی. و کالیبر ۵۰ در ساعت ۲/۵ بعد از نیمه شب از طرف مهاجمین شروع به تیراندازی شد که تا ساعت ۳/۵ ادامه داشت. برادران پاسدار به یاری برادران ژاندارمری شتافته و مهاجمین را به عقب می‌رانند.»^(۱۹)

در سنندج و در ادامه پاک‌سازی روستاهای اطراف این شهر، سخنگوی سازمان پیشمرگان مسلمان کرد اعلام کرده است که «یکی از عوامل جلال طالبانی توسط پیشمرگان مسلمان مقرر شهید عدنان مردوخ‌چی دستگیر شده است. این سخنگو اعلام داشت در پاک‌سازی آبادی یمینان،* دو قبضه اسلحه ژ ۳ و برنو کشف و ضبط شده است.»^(۲۰)

در کامیاران، به گزارش ستاد مشترک ارتش: «در ساعت ۱۱:۳۰، ۵۹/۵/۱۳ بمبی در ساختمان آموزش و پرورش کامیاران منفجر [شد] که خساراتی نسبتاً زیاد به وجود آورد.»^(۲۱)

در این حال، در استان آذربایجان غربی، ستون عملیاتی هنگ ژاندارمری ماکو، مستقر در خوی، با انتشار اطلاعیه‌ای به افراد مسلح غیرقانونی تا پایان مرداد فرصت داد تا سلاح‌های خود را تحویل دهند. در این اطلاعیه آمده است: «بدین وسیله به اهالی و عشایر و چادر نشین‌های شهرها و بخش‌های ماکو، سلماس، پلدشت، شوط، سیه چشمه، قره ضیاءالدین و ساکنین حوزه استحفاظی گروهان‌های ژاندارمری سد ارس، اسلام کندی، پلدشت ماکو، سیه چشمه، قطور، خوی و سلماس ابلاغ می‌گردد که تا عصر روز جمعه مورخ ۵۹/۵/۳۱ فرصت دارند کلیه

* Yamnan یمنان: دهی از دهستان گاورد بخش کامیاران شهرستان سنندج. واقع در ۳۶ کیلومتری شمال کامیاران و ۴ کیلومتری غرب راه کرمانشاه به سنندج. رک: همان.

اسلحه‌ها و مهمات مجاز و سایر تجهیزات نظامی و وسایل مخابراتی ژاندارمری و ارتش و شهربانی را که در اختیار دارند بدون هیچ‌گونه واهمه و ترس و در قبال اخذ رسید به نزدیک‌ترین پاسگاه عملیاتی یا گروهان ژاندارمری تحویل نمایند.»^(۲۲)

۱۵۴

درحالی‌که از یک‌سو در مناطق مرزی ایران و عراق تشنج و ناامنی روزافزونی در جریان است و از سوی دیگر در مناطق کردنشین، بخشی از نیروهای مسلح جمهوری اسلامی مشغول مبارزه با گروه‌های مسلح ضدانقلاب هستند، در برخی شهرهای دیگر اتفاقاتی رخ می‌دهد که به ناآرامی و ناامنی بیشتر دامن می‌زند. در این میان، رد پای عوامل رژیم گذشته، به‌ویژه عناصر فراری و شبکه‌های کشف‌نشده کودتای نافرجام تیرماه گذشته نیز، محسوس است. در همین خصوص، در حدود ساعت ۱۴:۳۰ دقیقه امروز، دو بمب نسبتاً قوی در مقابل مسجد جامع همدان منفجر شد. به گزارش خبرنگار روزنامه جمهوری اسلامی «این بمب که در حوض‌خانه مسجد جامع نصب شده بود، توانست ۲۴ تن از خواهران و برادران نمازگزار را مجروح کند، به‌طوری‌که حال یکی از آنها وخیم بوده و ۴ نفر دیگر به اتاق عمل برده شده‌اند.»^(۲۳)

خبرنگار کیهان ضمن ارسال گزارشی می‌نویسد: «یک مقام آگاه در شهربانی اعلام کرد که بمب مذکور از نوع خمیره‌ای و با ساعت تنظیم شده بود و طوری میزان شده بود که وقتی نمازگزاران از مسجد خارج می‌شوند بمب منفجر شود. در این رابطه به گفته سخنگوی سپاه پاسداران همدان، سه نفر دستگیر شده‌اند و تحقیقات از آنها ادامه دارد.»^(۲۴) به گزارش خبرگزاری پارس «در پی انفجار بمب در مقابل مسجد جامع همدان، یک ناشناس ساعت ۳:۳۰ بعدازظهر، در تماس تلفنی به خبرگزاری پارس اظهار داشت که مسئولیت انفجار این بمب را "سازمان پاک‌سازان مجلس" که خود را نیز عضو آن می‌خواند، به عهده می‌گیرد. وی افزود: این سازمان تا زمانی که حزب جمهوری اسلامی ایران منحل نشود به فعالیت‌های خود ادامه می‌دهد.»^(۲۵)

امروز همچنین در پی درگیری‌ها و تظاهرات مربوط به بازماندگان فاجعه سینما رکس در چند روز گذشته، از ساعت ۲۱ شب، گروه کثیری از مردم آبادان از محل جهاد سازندگی به پشتیبانی از سپاه پاسداران و حاکم شرع به راه‌پیمایی پرداختند و با دادن شعارهایی از قبیل "حمله به پاسداران، حمله به انقلاب است"؛ "پاسدار، پاسدار، حمایت می‌کنیم"؛ "حکم طباطبایی مورد تأیید ماست"، خیابان‌های شهر را طی کرده و پس از عبور از مقابل اداره دارایی در محل استادیوم تختی، اجتماع کردند و سپس قطعنامه‌ای خوانده شد. همچنین انجمن اسلامی کارکنان صنایع نفت و جهاد سازندگی در اطلاعیه جداگانه‌ای پشتیبانی خود را از پاسداران و حاکم شرع اعلام کردند.^(۲۶)

در منطقه فارس، درگیری‌ها و دغدغه‌های سپاه، از نوعی متفاوت با قضایای غرب کشور است. در این منطقه مسائل مربوط به تحرکات خوانین و عوامل وابسته به آنها از موضوعات مورد ابتلای سپاه است؛ به طور مثال، دو گزارش از فیروزآباد و آباد فارس مربوط به تحرکات خسرو و ناصر قشقایی در روزنامه‌های امروز آمده است.

در گزارش روزنامه اطلاعات آمده است: «تعداد زیادی اوراق تعرفه انتخابات مجلس و مهر انتخابات شهرستان اقلید فارس از منزل خسرو قشقایی به دست آمد. سپاه پاسداران فیروزآباد جهت سرکشی به یکی از باغ‌های منطقه رفته بود که در آن باغ منزل خسرو قشقایی مورد شناسایی قرار گرفت. مأمورین سپاه به بازرسی از منزل پرداختند و تعداد زیادی مدارک و مهمات جنگی به دست آوردند. به دنبال این جریان، شایع شد که مجدداً به وسیله افراد مسلح راه شیراز به فیروزآباد بسته شده است.» در بخش دیگری از این گزارش آمده است:

«همچنین از منزل خسرو و ناصر قشقایی تعداد ۳ هزار و ۵۰۰ تیر فشنگ، ۵۰ عدد خشاب ژ ۳ و کلت، تعداد ۵۲۱ عدد پوکه انواع فشنگ‌ها، ۵ عدد اسلحه کمری، ۴ عدد تفنگ‌های جنگی، تعدادی شیشه مشروبات الکلی، همچنین تعدادی عکس سکسی که به گفته دکتر آیین فرمانده سپاه پاسداران فیروزآباد، مربوط به دختر ناصر قشقایی می‌باشد، همچنین عکسی از ناصر قشقایی در فرودگاه شیراز در کنار شاه مخلوع، یک رادیو با دستگاه گیرنده و فرستنده، ۲ عدد پروژکتورهای قوی، دوربین‌های دریایی و تعدادی دوربین‌های تفنگ‌دار* مختلف، [به دست آمد]. سرپرست پاسداران فیروزآباد گفت: طبق مدارک به دست آمده، هنگامی که دریادار مدنی وزیر دفاع بوده دستور مسلح کردن خوانین سراسر ایران را داده و طبق این دستور تعداد ۲۶ قبضه اسلحه برنو توسط ژاندارمری فیروزآباد در اختیار خوانین قشقایی قرار گرفته است. وی همچنین گفت: هم‌اکنون ناصر و خسرو

خسرو قشقایی از خوانین فارس

قشقایی در سرحد چهاردانگه می‌باشند و عبدالله قشقایی نیز در کوه‌های مهرپویه فیروزآباد مشغول جمع‌آوری و تجدیدقوا هستند و طبق گزارش‌های رسیده، از طریق بنادر جنوب از امریکا وسایل جنگی زیادی به آنها رسیده و قرار است در پاییز آینده، توسط عشایر [وابسته به خسرو قشقایی] درگیری بزرگی به وجود بیاورند. وی همچنین گفت: عشایر [مزبور] تعداد زیادی از مهمات جنگی ژاندارمری فیروزآباد و قیر و کارزین را به غنیمت برده‌اند.^(۲۷) در گزارش کیهان آمده است: «فرمانده سپاه پاسداران آباد اعلام کرد که خسرو و ناصر

* منظور گزارشگر، دوربین‌هایی است که روی تفنگ نصب می‌شود.

قشقای به علت احساس خطر در منطقه، دو ماه زودتر از هر سال از منطقه به طرف گرمسیر حرکت کردند. وی همچنین افزود: گزارش هایی به ما رسیده که اتومبیل هایی مرتب به منطقه می آیند و بین عشایر [وابسته به خسرو قشقای] اسلحه توزیع می کنند.» حجت الاسلام عبدالکریم رضوانی، فرمانده سپاه پاسداران آباد، در ادامه مصاحبه با خبرنگار کیهان در آباد افزود: «پس از افشاگری درمورد خسرو و ناصر قشقای و ارتباطشان با ساواک، این دو، پایگاه و محبوبیتشان را بین عشایر از دست دادند و چون احساس خطر می کردند، ۵۲ روز زودتر از هر سال از منطقه به سوی گرمسیر کوچ کردند. آنها قبل از حرکتشان اعلام کردند که هرکس با ماست باید با ما به طرف گرمسیر حرکت کند تا ما حساب بقیه را تسویه کنیم.»^(۲۸)

۱۵۶

مناقشات میان دو جناح حاکم بر کشور، از یک سو با ادعای تضعیف رئیس جمهوری و از سوی دیگر با ادعای تضعیف مجلس شورای اسلامی، همچنان ادامه دارد و این مسئله در تنش بر سر انتخاب نخست وزیر نیز آشکار می گردد. در این میان، نقش برخی گروه ها از جمله گروه های چپ و سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در تشدید آتش این مناقشات، هر روز آشکارتر می شود. انتشار بیانیه حزب جمهوری اسلامی و همراه با آن سرمقاله روزنامه جمهوری اسلامی به عنوان ارگان این حزب ضمن اینکه دربردارنده گوشه ای از مفاد و مضمون این جناح بندی است، به موضع اخیر و نقش منافقانه گروه های مزبور اشاره کرده است.

در بخشی از بیانیه حزب آمده است:

«دشمنان قسم خورده انقلاب که خصمانه ترین ضربه ها را به نهادهای اصیل و خودجوش انقلاب یعنی سپاه، کمیته، دادگاه های انقلاب، جهاد سازندگی و مایه اصلی این نهضت یعنی روحانیت وارد کرده و در عین حال به نتیجه مطلوب نرسیده اند، اکنون با تمام نیرو برای درهم کوبیدن مهم ترین پایه این رژیم مقدس که مجلس شورای اسلامی است، بسیج شده اند. آنها می خواهند این سنگر را که به فرموده امام، اصل است، درهم بکوبند تا مانع تمامیت رژیم جمهوری اسلامی شوند و نگذارند مجلس رسالت خود را در انتخاب نخست وزیر که باید متعهد و مکتبی و انقلابی باشد به انجام برساند. برای ما جای هیچ گونه تردیدی نیست که در تشدید این منازعات، گروه های مطرودی که این روزها مردم با نفرت به آنها می نگرند، نقش اساسی دارند و هدفشان این است که در این آشفته بازار پرونده سیاه خود را به فراموشی بسپارند و مردم را متوجه مسائل دیگر کنند. مایه تأسف فراوان است که این روزها... گروهی از کسانی که خود را به آقای رئیس جمهور نزدیک نموده و از نام ایشان سوءاستفاده آشکار می کنند به آتشی که از سوی دشمنان انقلاب اسلامی برافروخته شده دامن می زنند و با تمام امکاناتشان درصدد تشدید اختلافاتی هستند که خود به وجود آورندگان آن می باشند و در نتیجه به تضعیف مجلس و تأخیر تمامیت رژیم جمهوری اسلامی و استقرار نظم و امنیت و قانون در کشور کمک می کنند. ... آیا این افراد در تلاش آن نیستند که نمایندگان را وادار کنند در انتخاب نخست وزیر و وزرا از

معیارهای مکتبی دست بردارند و تسلیم جوی شوند که آنها ساخته‌اند؟ ما وظیفه خود می‌دانیم به برادرمان آقای بنی‌صدر هشدار دهیم که این افراد که هرگز کاری به نفع ایشان و انقلاب انجام نداده‌اند و همواره نقش تخریبی‌شان جامعه را آزار داده است از خود طرد نمایند و مطمئن باشند که ملت انتظار ندارد این افراد را در اطراف رئیس‌جمهور خود و در پست‌های مهم مملکتی ببیند. ... حزب جمهوری اسلامی همچنین وظیفه خود می‌داند به ملت عزیز اعلام خطر کند که کسانی که اختلاف‌ها را تشدید و مجلس را تضعیف می‌کنند هدفی جز نابودی انقلاب اسلامی ندارند. ...»^(۲۹)

روزنامه جمهوری اسلامی همچنین در سرمقاله امروز خود به نقد و بررسی سخنرانی‌های اخیر بنی‌صدر، به‌ویژه سخنرانی شنبه گذشته وی در مدرسه عالی شهید مطهری پرداخته است. در بخشی از این سرمقاله آمده است:

«اولین رئیس‌جمهور جمهوری اسلامی پرشکوه‌مان در سخنرانی‌های مختلف اخیرشان، سخن از دشمنانی به میان آورده‌اند که در مقابل حکومت علی‌وار او ایستاده‌اند و سنگ‌اندازی می‌کنند. البته یک‌بار نیز در سرمقاله‌ای ایشان از حکومت علی‌وار خود و حزب معاویه سخن گفته بودند. ... در روزهای اخیر همراه مقایسه‌ای که رئیس‌جمهورمان از زمان خود و حضرت علی^(ع) به عمل آورده‌اند، به‌کرات به نمایندگانی در مجلس شورای اسلامی اشاره کرده‌اند که اگر مخالفت خود را با ایشان به‌هنگامه انتخابات، بر ملا می‌ساختند، مردم حاضر نمی‌گردیدند آنها را برای مجلس انتخاب نمایند. به نظر ما راست‌تر از این نمی‌توان سخن گفت، ولی باید بلافاصله تذکر داد که سخن بالا درست است، ولی ناتمام است؛ چراکه اگر خود آقای بنی‌صدر به‌هنگام انتخابات ریاست‌جمهوری به‌فرض محال اظهار می‌داشتند که در آینده به خواست نمایندگان ملت اعتنا نخواهند کرد، مسلماً مجموع آرای ایشان بیش از آرای آقای مدنی نمی‌توانست باشد.»^(۳۰)

۱۵۷

امروز از سه مقام عالی‌رتبه جمهوری اسلامی ایران؛ رئیس‌مجلس، رئیس‌جمهور و وزیر امور خارجه، سخنانی منتشر شد که نشان می‌دهد حل بحران گروگان‌های آمریکایی به‌طرز خاصی با بحران تازه دستگیری دانشجویان ایرانی توسط پلیس آمریکا، گره خورده است. همچنین ملاقات نماینده ایران در سازمان ملل متحد با دانشجویان زندانی درخور توجه است. سخنان امروز آقای هاشمی رفسنجانی در مجلس شورای اسلامی، پیام وزیر امور خارجه ایران به دبیرکل سازمان ملل متحد و پیام رئیس‌جمهور ایران خطاب به دانشجویان در بند ایرانی، حاکی است که مسئولان جمهوری اسلامی ایران، آمریکا را در این امر مقصر دانسته و اذعان دارند که رهبران آمریکا علاقه چندانی به آزادی گروگان‌ها از خود نشان نمی‌دهند.

رئیس‌مجلس شورای اسلامی در سخنان امروز خود در مجلس با اشاره به ماجرای دستگیری دانشجویان ایرانی در آمریکا گفت:

«خوشبختانه عمل انقلابی دانشجویان دختر و پسر مسلمان ایرانی در آمریکا که از نظر اهمیت باید

بعد از اشغال انقلابی جاسوسخانه آمریکا در ایران به حساب بیاید، کاری بود که دوباره تضاد درونی آمریکا را رو کرد و آمریکا درست برعکس همه تبلیغاتی که در دنیا کرده بود، عمل کرد. ... و اما در دنبال این جنایت آمریکا، نخستین عکس‌العملی که ما نشان می‌دهیم این است که بحثی را که قرار بود امروز پیرامون نامه کنگره آمریکا بکنیم به تأخیر می‌اندازیم و با این مسئله با بی‌اعتنایی برخورد می‌کنیم.» وی سپس گفت: «پیشنهادی با قید دو فوریت به هیئت‌رئیس رسیده است راجع به اینکه بعضی از نمایندگان از شورای عالی قضایی خواسته‌اند تا مقدمات تشکیل هیئت محاکمه‌کننده جاسوسان آمریکایی را فراهم کند. گفت‌وگو راجع به این پیشنهاد را نیز به جلسه بعد موکول می‌کنیم.»^(۳۱)

بنی‌صدر رئیس‌جمهور نیز امروز پیامی خطاب به دانشجویان مسلمان ایرانی در آمریکا صادر کرد. در بخشی از این پیام آمده است:

«من بارها گفته‌ام که خود آمریکا مانع حل‌شدن مسئله گروگان‌ها است و هربار مسئله‌ای پیش می‌آورد، تا این مسئله به صورت لاینحل باقی بماند و هربار که سخن طرح مسئله پیش می‌آید ما شاهد یکی از این بازی‌ها می‌شویم. اینکه ملت آمریکا نمی‌داند که دولت آمریکا در خدمت سرمایه‌داری آمریکا چه نقشه‌هایی را مجبور به اجرا است یک سخن است و اینکه دستگاه‌های تبلیغاتی آمریکا در همه جای جهان مسئله‌اش انزوای سیاسی ما گردیده سخن دیگر و اینکه خود ما سیاست دوراندیشانه‌ای باید داشته باشیم تا اسیر بازی‌های آمریکا نشویم، مسئله سوم است. فرزندان عزیز من، دانشجویان مسلمان مبارز، محکم و استوار در مواضعی که دارید بایستید، سختی را همچون خواهران و برادران خودمان که در روزهای نخست با شکیبایی آنها را تحمل کردند تحمل کنید. تا می‌توانید تسلیم ماجراطلبی آمریکا نشوید. اگر می‌خواهند شما را اخراج کنند تا می‌توانید مقاومت کنید؛ تا شما را کشان‌کشان به داخل هواپیما نبرند، خود نروید. ...»^(۳۲)

امروز همچنین صادق قطب‌زاده، وزیر امور خارجه ایران، در پیامی به کورت والدهایم، دبیرکل سازمان ملل متحد، نوشت: «متجاوز از یک هفته است که در حدود ۲۰۰ نفر از دانشجویان زن و مرد ایرانی در آمریکا مورد وحشیانه‌ترین حملات پلیس آمریکا قرار گرفته و باوجود آنکه عده‌ای از آنها هنوز جراحات ناشی از ضرب‌وشتم پلیس را در بدن‌های خود دارند در زندان‌های نیویورک زندانی هستند و حال بعضی از آنها وخیم است. خواهران و برادران دانشجوی ما هیچ گناهی نداشته مگر آنکه در مقابل تظاهرات خائنانه به وطنشان که توسط دولت آمریکا تقویت و پشتیبانی می‌شدند، می‌خواستند صدای حق‌طلبانه خود را نیز بلند کنند و با تظاهرات آرام خود نشان دهند که ملت مسلمان ایران از خائنان وابسته به رژیم پهلوی منزجر و متنفذ است.»

وی در بخش دیگری از پیامش آورده است: «جناب آقای والدهایم، از شما می‌پرسم این چگونه حقوق بشری است که آمریکا مدعی رعایت آن و سازمان ملل مدعی نگرهبانی و نظارت بر انجام آن هستند؟ پلیس آمریکا حتی رعایت قوانین داخلی آمریکا را هم نمی‌کند و اعضای سازمان ملل متحد نیز در همان کشور حاضرند و ناظر؛ حال چگونه است که همه صحبت از رعایت قوانین بین‌الملل می‌کنند و می‌کنند؟... آیا ابرقدرت‌ها حق دارند هرآنچه می‌خواهند بکنند و هیچ

اعتراض و صدایی از کسی نباید برآید؟ که هرکدام زورش بیش، ظلمش بیش؟ و اگر چنین است چگونه است که صحبت و یا اعتراض به عدم انجام قوانین بین‌المللی توسط ایران می‌شود؟ اینجانب به نام جمهوری اسلامی ایران از شما مصراً و قطعاً می‌خواهیم که: ۱. بلافاصله هیئتی از طرف سازمان ملل تعیین نمایند که از زندانیان ایرانی در آمریکا بازدید کرده و موارد نقض حقوق بشر را به سازمان ملل متحد گزارش نمایند. ۲. از مقامات آمریکا خواسته شود که زندانیان بلافاصله و بدون قید و شرط آزاد گردند و در صورت تأخیر در این امر، ۳. به زندانیان امکان داده شود که اطبای موردنظر خود را انتخاب نمایند تا از آنها بازدید نموده و مجروحین را معالجه کنند. ۴. ... اگر حضور ایرانیان مسلمان متعهد برای دولت آمریکا غیرقابل تحمل است به برادران و خواهران امکان دهند که آن دیار را ترک و به وطن خود بازگردند که ما آمادۀ استقبال از آنها هستیم. از آنجا که ما با دولت آمریکا هیچ رابطۀ ای نداریم، لهذا مصراً از شما می‌خواهیم که در موارد فوق فوراً اقدام نموده و نتیجه را به دولت جمهوری اسلامی ایران گزارش کنید.^(۳۳)

در همین حال، جمال شمیرانی نماینده ایران در سازمان ملل، پس از ارسال پیام برای والدۀ ما، امروز از ایرانیان زندانی در زندان منهاتن نیویورک بازدید کرد. در این زندان ۲۰ دختر ایرانی زندانی هستند و بازدید نماینده ایران در سازمان ملل مدت ۴۵ دقیقه به طول انجامید. زندان ۱۷۱ تن از دانشجویان پسر در یک صد کیلومتری شهر نیویورک واقع شده و ورود به این محوطه برای دیپلمات‌های ایرانی ممنوع است. مقامات آگاه اظهار کرده‌اند این مقررات را به تلافی همان سیستمی که دانشجویان خط امام در مورد گروگان‌های آمریکایی به کار بسته‌اند، برقرار کرده‌اند.^(۳۴)

۱۵۸

امروز ساعت ۸:۱۵ دقیقه صبح به وقت لندن، دانشجویان عضو اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشجویان در اروپا به منظور اعتراض به رفتار خشونت‌بار پلیس آمریکا با دانشجویان ایرانی، تظاهرات ایستاده‌ای در مقابل سفارت آمریکا در لندن برگزار کردند.^(۳۵) گزارش روزنامه کیهان به نقل از خبرگزاری‌ها از لندن حاکی است:

«پلیس لندن در حمله‌ای به دانشجویان ایرانی تظاهرکننده در جلو سفارت آمریکا در انگلستان، بیش از ۱۵۰ تن از آنان را بازداشت کرد. این دانشجویان به دعوت انجمن اسلامی دانشجویان اروپا و به نشانه همبستگی با برادران و خواهران ایرانی توقیف‌شده در جلو کاخ سفید آمریکا، دست به تظاهرات زده بودند و هدف آنان تسلیم یک اعتراض‌نامه کتبی به مقامات سفارت آمریکا بوده است. ۲۰ تن از بازداشت‌شدگان دختر هستند. خبرگزاری فرانسه، آسوشیتدپرس و رویتر در آغاز، گزارش‌های پر از [اخبار] ضدونقیض به نقل از پلیس لندن در مورد تعداد تظاهرکنندگان و دستگیرشدگان و همچنین در مورد چگونگی شروع درگیری و مقصر جلوه دادن دانشجویان ایرانی مخابره نمودند. سرانجام خبرگزاری آسوشیتدپرس در قسمت پایانی خبر خود گزارش داد که تظاهرات به صورت آرام در اوایل صبح روز دوشنبه در

جلو سفارت آمریکا آغاز شد، ولی ظاهراً پلیس تظاهرکنندگان را به دو قسمت تقسیم کرده و از الحاق آنها به یکدیگر جلوگیری به عمل می‌آورد. سپس دانشجویان اقدام به شکستن سد پلیس و پیوستن به یکدیگر می‌نمایند، ولی پلیس با حمله به آنان از این اقدام جلوگیری به عمل آورده و زدوخورد آغاز می‌شود. لازم به یادآوری است که تنها وسیله دانشجویان برای دفاع از خود، پلاکاردهایشان بوده است. حدود ۹۰ دقیقه بعد، بیش از ۱۵۰ افسر پلیس سعی در متفرق ساختن دانشجویان نموده و زدوخورد دیگری را به وجود می‌آورند. بنا به گزارش خبرگزاری‌ها به نقل از پلیس انگلیس، هیچ‌یک از طرفین به‌طور جدی آسیبی ندیده است.^(۳۶) رادیو لندن نیز در گزارشی به آخرین وضعیت دانشجویان زندانی در آمریکا و برخی حواشی آن پرداخت. این رادیو در تفسیری، ضمن اشاره به حوادثی که موجب بازداشت دانشجویان ایرانی در تظاهرات یکشنبه هفته پیش در آمریکا شد، خبر داد:

«بازداشت‌شدگان ایرانی اینک به زندان ایالتی منتقل شده‌اند و در این محل تحقیقاتی درباره موقعیت قانونی آنها در آمریکا آغاز شده است. این تحقیقات طبق مقررات و دستورالعمل‌های اکید و جدیدی که به‌دنبال اسارت گروگان‌های آمریکایی در تهران اتخاذ شده است، انجام می‌گیرد و به نظر می‌رسد که مقامات اداره مهاجرت آمریکا مترصدند این دستورالعمل‌ها را مورد اجرا قرار دهند؛ دستورالعمل‌هایی که طبق آن خارجی‌ها باید به‌درستی و به‌طور کامل هرگونه اطلاعاتی را که مقامات از آنها می‌خواهند در اختیارشان بگذارند و در غیر این صورت از آمریکا اخراج خواهند شد. آقای دیوید کراسلند، کمیسر موقت اداره مهاجرت و تبعیت، طبق گزارشی گفته است کلیه کسانی که از اعلام هویت و اطلاعات مربوط دیگر خودداری کنند تا فردا، سه‌شنبه، رسماً خبر آغاز مراحل قانونی اخراج خود را دریافت خواهند کرد. آنچه که جالب‌توجه است آن است که او اضافه کرد تصمیم برای آغاز مراحل قانونی اخراج این عده با سایر دستگاه‌های دولتی من جمله کاخ سفید همگام می‌باشد. تاکنون به نظر می‌رسد که تنها یکی از بازداشت‌شدگان که یک زن می‌باشد، هویت خود را اعلام کرده و اطلاعات دیگر مورد تقاضا را در اختیار مقامات گذاشته است.»^(۳۷)

گوینده رادیو لندن در این تفسیر همچنین گفت: «بازداشت دانشجویان ایرانی بلافاصله پس از وصول نامه قریب به ۱۸۰ تن از اعضای کنگره آمریکا صورت گرفت. اگر لحن نسبتاً دوستانه این نامه اثری داشت، اکنون آن اثر به کلی از میان رفته است. درحقیقت تقارن این دو مسئله نتیجه‌ای خلاف آنچه که اعضای کنگره آمریکا انتظار داشتند پدید آورد.»^(۳۸)

در کنار تبلیغات انبوه بخش فارسی و عربی رادیو صوت‌الجماهير عراق، رادیوهای مختلفی از داخل خاک این کشور و نیز کشور مصر - که به فراریان رژیم شاه مخلوع تعلق دارند - با شیوه‌های مختلف عملیات روانی، علیه انقلاب اسلامی ایران دست به تبلیغات وسیع می‌زنند. دراین خصوص، امروز روزنامه کیهان ترجمه مقاله‌ای را از نشریه ایت دیز منتشر ساخته که در آن آمده است:

«یکی از روزنامه‌های نیویورک اخیراً گزارش داده بود که مقامات امریکایی به یاری مقامات مصری شتافته تا بتوانند برنامه‌های فارسی‌زبان ضد [آیت‌الله] خمینی انور سادات را از طریق دو فرستنده رادیویی هرچه بیشتر تقویت نمایند. در گزارش مزبور که از مقامات امریکایی نقل‌قول گردیده، گفته شده است که درحقیقت سازمان سیا در ماه می گذشته (اردیبهشت)، برنامه‌های فارسی‌زبان این دو فرستنده را به راه انداخته است. این برنامه‌ها پر از تبلیغات ضد [امام] خمینی و آهنگ‌های فارسی سبک غربی است. به دنبال گزارش روزنامه مزبور، سازمان سیا و همچنین عالی‌ترین مشاور امنیتی کاخ سفید؛ یعنی زیگنیو برژینسکی، از تأیید و یا رد این گفته خودداری ورزیدند. یکی از سخنگویان برژینسکی در شورای ملی امنیت در اظهارنظر نسبت به گزارش فوق گفت که ممکن است این خبر جان ۵۲ امریکایی گروگان در ایران را به خطر اندازد.»

در این مقاله همچنین آمده است: «بخش فارسی رادیو مصر که رادیو "صدای وطن" نام دارد غالباً درباره شاهپور بختیار، آخرین نخست‌وزیر شاه مخلوع ایران، سخن رانده و به جانب‌داری از او می‌پردازد، ولی از آنجایی که اکثر قریب به اتفاق مردم ایران سرسختانه مخالف "شیطان بزرگ" امریکا می‌باشند و بختیار را هم عامل امریکا و سیا می‌دانند، از این رو، پخش این گونه برنامه‌ها موجب رسوایی بیشتر او می‌گردد. ... روی هم رفته، چهار ایستگاه مخفی رادیویی به فرستادن پیام‌هایی بر ضد انقلاب ایران به داخل خاک این کشور اختصاص یافته‌اند. حامیان بختیار، رادیو دیگری را نیز به نام "رادیو ایران" اداره می‌کنند و ایستگاه صد کیلوواتی آن در محلی در نزدیکی بصره عراق در آن سوی اروندرود واقع در مرز ایران و عراق واقع شده است. این رادیو هم به پخش نقطه‌نظرهای شاهپور بختیار و آهنگ‌های فارسی و همه‌گونه شایعه و دروغ علیه انقلاب ایران و رهبران این کشور مبادرت می‌ورزد. ... اویسی نیز که رقیب تبعیدی شاهپور بختیار و فرمانده اسبق ارتش شاه مخلوع بود، سه ساعت از برنامه‌های رادیو دولتی بغداد را در اختیار گرفته است.»

در مقاله فوق اضافه شده است: «البته اویسی فعالیت خود را به پخش برنامه‌های رادیویی منحصر نساخته و به جمع‌آوری افراد برای ترتیب‌دادن جنگ‌های کوهستانی در کوه‌های استان کرمانشاه پرداخته است. ... اویسی که به‌خاطر دادن فرمان آتش به‌سوی انبوه تظاهرکنندگان ضدشاه در جمعه خونین به "قصاب تهران" معروف شده، مایه امید مخالفین انقلاب و سردمداران غرب است. وی به‌خصوص پس از افشای ارتباط سیا و بختیار از اعتبار بیشتری برخوردار گردیده است.»

در این مقاله همچنین از برنامه‌های "صدای آزاد ایران" یاد شده که از رادیو بغداد پخش می‌شود و به برنامه‌های شاهپور بختیار شباهت دارد و می‌کوشد تا زمینه را برای کودتای نظامی و سقوط حکومت کنونی ایران فراهم سازد.

این نشریه در پایان تحلیل خود می‌افزاید: «در پایان باید اضافه کرد که نه بختیار، نه اویسی و نه هیچ‌کس دیگری از افراد شاه و سیا نمی‌توانند حتی قدمی در براندازی رژیم جمهوری اسلامی [آیت‌الله] خمینی بردارد و تنها شاید کشمکش قدرت بین گروه‌های مختلف این کشور بتواند سهمی در تضعیف این رژیم داشته باشد.»^(۳۹)

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۵۹/۵/۱۳

۱. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۳۹، تاریخ ۱۳۵۹/۵/۱۴، صص ۴۰۳، بغداد - خبرگزاری آسوشیتدپرس، ۱۳۵۹/۵/۱۳.
۲. روزنامه اطلاعات، ۱۳۵۹/۵/۱۳، ص ۱۶، به نقل از نشریه میل/ ایست چاپ لندن.
۳. پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس، جنگ ایران و عراق از نگاه مطبوعات جهان، جلد ۱ (زمینه‌سازی و آغاز تهاجم)، انتشارات شکیب، ۱۳۸۷، صص ۲۱۸ و ۲۱۹، نشریه نیویورک‌تایمز به نقل از یونایتدپرس، ۱۹۸۰/۸/۴ (۱۳۵۹/۵/۱۳)، ترجمه مهدی رنجبران.
۴. سند شماره ۲۹۷۷۷۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد لشکر ۹۲ زرهی (رکن ۲) به مقام محترم استانداری استان خوزستان (معاونت سیاسی و انتظامی)، ۱۳۵۹/۵/۱۴.
۵. سند شماره ۲۸۳۴۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاندارمری ناحیه کرمانشاه (رکن ۳) به تهران - ت - ف - ژاجا (رکن ۳)، عملیات، ۱۳۵۹/۵/۱۴.
۶. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۵/۱۴، ص ۲، به نقل از خبرنگار کیهان از قصر شیرین.
۷. روزنامه انقلاب اسلامی، ۱۳۵۹/۵/۱۴، ص ۱۲، به نقل از خبرگزاری پارس از کرمانشاه، ۱۳۵۹/۵/۱۴.
۸. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۵/۱۴، ص ۵، به نقل از خبرنگار جمهوری اسلامی از منطقه باباهادی.
۹. سند شماره ۳۴۳۲۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از وزارت کشور برابر اعلام شهرداری قصر شیرین، ۱۳۵۹/۵/۱۵.
۱۰. سند شماره ۲۷۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاندارمری جمهوری اسلامی ایران (رکن ۲) به دفتر ریاست جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۵۹/۵/۲۵.
۱۱. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۳۹، تاریخ ۱۳۵۹/۵/۱۴، ص ۱، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۱۳۵۹/۵/۱۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۳۵۹/۵/۱۵، ص ۹، خبرنگار اطلاعات از کرمانشاه.
۱۲. سند شماره ۲۱۴۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (بانه)، ص ۲۱۴، بولتن خبری مرکز فرماندهی - عملیات سپاه مرکز، ۲، ۱۳۵۹/۵/۱۳.
۱۳. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۵/۱۵، ص ۴؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۵/۱۴، ص ۲، هر دو به نقل از خبرگزاری پارس از کرمانشاه.
۱۴. سند شماره ۵۶۴۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا (مرکز فرماندهی) به نزاجا (مد اطلاعات)، ۱۳۵۹/۵/۱۴.
۱۵. سند شماره ۵۶۴۵۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (مریوان)، ج ۱، ص ۱۲۲، از سماجا ۳.
- (مرکز فرماندهی) به نزاجا مد. اطلاعات، ۱۳۵۹/۵/۱۴.
۱۶. روزنامه اطلاعات، ۱۳۵۹/۵/۱۶، ص ۲؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۵/۱۶، ص ۴، همگی به نقل از خبرگزاری پارس از سندج.
۱۷. سند شماره ۵۶۴۴۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (مریوان)، ج ۱، ص ۱۱۹، از عملیات سندج به عملیات مرکز، ۱۳۵۹/۵/۱۲.
۱۸. سند شماره ۵۶۴۶۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (کامیاران)، ص ۶۲، از سماجا ۳ (مرکز فرماندهی) به نزاجا (عملیات و اطلاعات)، ۱۳۵۹/۵/۱۶.
۱۹. سند شماره ۵۶۴۵۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (نقده)، ص ۵۴، از سپاه (مرکز فرماندهی) به سماجا ۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۳۵۹/۵/۱۴.
۲۰. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۵/۱۵، ص ۴، به نقل از سازمان پیشمرگان مسلمان کرد از سندج.
۲۱. سند شماره ۵۶۴۶۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.
۲۲. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۵/۱۳، ص آخر، خبرنگار کیهان از ارومیه.
۲۳. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۵/۱۴، ص ۴، خبرنگار جمهوری اسلامی از همدان.
۲۴. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۵/۱۴، ص ۳، خبرنگار کیهان از همدان.
۲۵. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۳۹، تاریخ ۱۳۵۹/۵/۱۴، ص ۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۳۵۹/۵/۱۳.
۲۶. روزنامه انقلاب اسلامی، ۱۳۵۹/۵/۱۴، ص ۱۰، خبرنگار انقلاب اسلامی از آبادان.
۲۷. روزنامه اطلاعات، ۱۳۵۹/۵/۱۳، ص ۲، خبرنگار اطلاعات از شیراز اعزامی به فیروزآباد.
۲۸. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۵/۱۳، ص ۱، خبرنگار کیهان از آباد.
۲۹. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۵/۱۳، ص ۱.
۳۰. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۵/۱۴، ص ۱۲.
۳۱. مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره اول، ص ۳۵۳.
۳۲. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۵/۱۴، ص ۱۱.
۳۳. روزنامه انقلاب اسلامی، ۱۳۵۹/۵/۱۳، ص ۱؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۵/۱۴، ص ۱۱؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۵/۱۴، ص آخر.
۳۴. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۵/۱۴، ص ۴.
۳۵. روزنامه اطلاعات، ۱۳۵۹/۵/۱۳، ص ۳.
۳۶. روزنامه کیهان، ۵۹/۵/۱۴، ص ۴.
۳۷. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۳۹، تاریخ ۱۳۵۹/۵/۱۴، صص ۹ و ۹۰، رادیو لندن (فارسی)، ساعت ۲۰:۴۵، ۱۳۵۹/۵/۱۳.
۳۸. همان، ص ۸ رادیو لندن (فارسی)، ساعت ۲۰:۴۵، ۱۳۵۹/۵/۱۳.
۳۹. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۵/۱۳، ص ۱۰، به نقل از نشریه/یت دیز.